

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi vesilain muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 54/1996 vp laiksi vesilain muuttamisesta. Eduskunta, jolle ympäristövaliokunta on

antanut asiasta mietintönsä n:o 4/1996 vp, on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

vesilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/61) 6 luvun 10 §:n 3 momentti sekä
muutetaan 1 luvun 6 §:n 1 momentti ja 28 §, 2 luvun 11 §:n 2 momentti ja 26 §:n 1 momentti, 3 luvun 3 §:n 2 momentti, 5 luvun 13 §, 6 luvun 10 §:n 2 momentti ja 9 luvun 8 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 26 §:n 1 momentti 6 päivänä elokuuta 1982 annetussa laissa (606/82) ja 5 luvun 13 § osittain muutettuna 29 päivänä heinäkuuta 1976 annetulla lailla (649/76), seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

6 §

Tätä lakia sovellettaessa pidetään vesialueen rajana maata vastaan keskivedenkorkeuden mukaista rantaviivaa. Jos vedenkorkeus muuttuu tai on muuttunut pysyvästi, määrätään sanottu raja muutoksen jälkeisten vedenkorkeuksien mukaan. Meren ja maa-alueen rajana on Suomen aluevesien rajoista annetun lain 3 §:n mukainen aluevesien maanpuoleinen raja.

28 §

Rannan omistajalla tai haltijalla, vaikkei hän olekaan vesialueen omistaja tai osakas, on yksityistä tarvettaan varten oikeus asettaa rannan edustalle vesistöön veneen kiinnityspaalu tai -poiju taikka rakentaa rantaansa toisen vesialueelle ulottuva laituri, venevaja tai muu näihin verrattava rakennelma, mikäli se voi tapahtua tuottamatta vesialueen omistajalle vahinkoa tai huomattavaa haittaa ja

aiheuttamatta vesistössä tämän luvun 12—15 §:ssä tarkoitettua muutosta tai seurausta. Tällaista oikeutta ei kuitenkaan ole satama-alueella tai muulla erityiseen käyttöön otetulla vesialueella.

Toimenpiteestä johtuva haitta on korvattava vesialueen omistajalle.

2 luku

Yleiset säännökset rakentamisesta vesistöön

11 §

Rakentamisesta johtuvana vahinkona, haittana ja muuna edunmenetyksenä otetaan huomioon sekä yleistä etua koskevat että yritykseen osallistumattoman henkilön omaisuudelle aiheutettavat sanotunlaiset seuraukset, niihin luettuna myös se, että luvan hakija saa oikeuden käyttää tiettyä rakennelmaa, aluetta tai muuta omaisuutta hyväkseen taikka lunastaa sen itselleen. Yritykseen osallistuvana ei pidetä ojituksessa ja vesistön järjestelyssä 6 luvun 21 §:ssä tarkoitettua hyödynsääjää. Edunmenetyksinä pidetään

tämän luvun 6 §:n mukaista vertailua suoritettaessa myös kustannuksia sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on yrityksen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianomaisen kanssa, samoin kuin vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannuksia. Huomioon ei kuitenkaan oteta 11 luvun 6 §:ssä tarkoitettua korotusta vastaavaa osuutta, jos sanottua pykälää olisi ilman sopimusta sovellettava.

26 §

Vesioikeus voi lupapäätöksessään oikeuttaa hakijan ryhtymään jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä yrityksen toteuttamista tarkoitaviin töihin ja työn suorittamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin (*töidenaloittamislupa*). Tällainen lupa voidaan myöntää, jos:

1) töiden kiireellistä aloittamista on pidettävä tärkeänä pitkäaikaiseen, hakemuksen perustana olevaan rakentamissuunnitelmaan sisältyvän työn aloittamiseksi tai valmistamiseksi; tai

2) töiden aloittamisen lykkääntymisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa vahinkoa ja aloittaminen voi tapahtua tuottamatta muille vesien käyttömuodoille tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa pysyvää haittaa, jos lupa muutoksenhau johdosta evätään tai sen ehtoja muutetaan; taikka

3) kysymys on hankkeesta, johon vesioikeus on antanut luvan tämän luvun 6 §:n 1 tai 3 momentin nojalla ja joka ei sanottavasti vaikuta vesioloihin.

3 luku

Vesivoiman hyväksikäyttö

3 §

Lisäksi luvan myöntämisen edellytyksistä on voimassa, mitä 2 luvun 5 ja 6 §:ssä säädetään. Voimalaitoksen rakentamisen edellytyksiä harkittaessa otetaan vesivoiman käyttöönottamisen osalta hyötynä huomioon käyttöön otettavalla vesivoimalla keskimäärin vuosittain tuotettavan sähkön hinta kaksikymmenkertaisena. Muutoin rakentamisesta saatava hyöty sekä siitä johtuva vahinko, haitta ja muu edunmenetys on, ottamalla huomioon myös tämän luvun 4 §:n mukaan

lunastettavien alueiden arvo, määrättävä 2 luvun 11 §:ssä säädetyllä tavalla.

5 luku

Puutavaran uitto

13 §

Uittajalle voidaan uittosäännössä myöntää oikeus kaivaa uusi uoma taikka tehdä vesistöön tai sen rannalle muitakin kuin tämän luvun 3 §:ssä tarkoitettuja laitteita ja rakennelmia puutavaran vesistöön siirtämistä ja vesistössä kuljettamista, uittotavaran vedessä ja rannalla varastointia sekä sen erottelua ja sitomista, uiton kestäessä tarpeellista tai sen päättyessä uittajan toimesta tapahtuvaa puiden maalle nostoa ja säilyttämistä sekä uittettavan puutavaran vesistöstä tai sen osasta toiseen siirtämistä varten samoin kuin myös oikeus uiton toimittamista haittaavan laitteen taikka rakennuksen tai muun rakennelman poistamiseen. Edellä tarkoitettu oikeus voidaan myöntää uittajalle myös, milloin se on tarpeen vesistön tai sen rannan käyttöön liittyvien yleisten tai yksityisten etujen turvaamiseksi uiton toimittamisesta johtuvilta vahingollisilta tai haitallisilta seauksilta.

Uittajalle voidaan uittosäännössä niin ikään myöntää oikeus saada käytettäväksi taikka, milloin siihen on erityistä syytä, lunastaa alue, joka on tarpeen uoman, laitteen tai rakennelman pohjaksi taikka muutoin johonkin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen tai jota tarvitaan uittokaluston huoltoa tai uittotyön paikallista johtamista varten. Uittosäännössä voidaan uittajalle niin ikään myöntää oikeus uittotyöväen asuntoja varten tarvittavan alueen käytettäväksi saamiseen tai lunastamiseen, mikäli tällainen alue on tarpeen uittajalle laissa erikseen säädetyin velvollisuuden täyttämistä varten. Milloin muu kuin uittaja on vesistön kuntoonpanija, voidaan tällekin myöntää edellä tarkoitettuja oikeuksia.

Tässä pykälässä tarkoitettun oikeuden myöntämisen edellytyksistä, lupamääräyksistä ja muista luvan saajan velvollisuuksista sekä toimenpiteistä johtuvan vahingon, haitan ja muun edunmenetyksen korvaamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä vesistöön rakentamisesta säädetään. Töiden aloittamisesta on voimassa, mitä 2 luvun 26 §:ssä säädetään rakentamistyön aloittamisesta.

6 luku

Ojitus

10 §

Ojitustoimituksessa käsitellään lisäksi tällaisessa toimituksessa aikaisemmin vahvistetun suunnitelman muuttamista sekä ojitusyhtiön perustamista ja osakkaiden oikeuksia ja velvollisuuksia yhtiössä koskevat asiat samoin kuin myös ne asiat, jotka ympäristönsuojelulautakunta on osoittanut ojitustoimitukseen sen mukaan kuin jäljempänä säädetään.

9 luku

Veden johtaminen nesteinä käytettäväksi ja pohjaveden ottaminen

8 §

Pohjaveden ottamon tekemiseen ja muuhun 1 luvun 18 §:ssä tarkoitettuun toimenpiteeseen saadaan 2 momentissa säädetyin

poikkeuksin myöntää lupa, jos toimenpiteestä, ottamalla sen toteuttamisen osalta huomioon soveltuvien osin, mitä tämän luvun 6 §:ssä säädetään, saatava hyöty on siitä johtuvaa vahinkoa, haittaa ja muuta edunmenetystä huomattavasti suurempi.

Lupaa 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen ei saa myöntää, jos toimenpiteestä aiheutuisi asutus- tai elinkeino-oloja huonontava veden saannin estyminen tai vaikeutuminen laajalla alueella taikka muu 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettuun verrattava seuraus ympäristön oloissa tai luonnonsuhteissa eikä muutoksen vaikutuksia toimenpiteen yhteydessä suoritettavien järjestelyin voida estää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Tämän lain lupaa koskevia säännöksiä sovelletaan niissä hakemusasioissa, jotka tulevat vireille tämän lain tultua voimaan. Rakennelmiin, jotka on ennen tämän lain voimaantuloa tehty 1 luvun 28 §:n nojalla, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 1996
